

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/38/2015
Identifikačné číslo spisu:	5813010131
Dátum vydania rozhodnutia:	09.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5813010131.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Petra Hatalu na neverejnom zasadnutí 9. septembra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného Z. J. a spol. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 4T 44/2013, o dovolaní, ktoré podal obvinený Z. J., prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Márie Vévurkovej, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. apríla 2014, sp. zn. 1To 16/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. J. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo z 12. novembra 2013, sp. zn. 4T 44/2013, bol obvinený Z. J. (spolu s obvineným A. O.) uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v súbehu s prečinom obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 26. augusta 2012 v čase okolo 01.00 hod. na ceste č. III/5207, asi 100 metrov za značkou znamenajúcou koniec obce Lomná, v smere na obec Krušetnica, zastavili na osobnom motorovom vozidle Škoda Fabia, ev. č. E. pri U. D., nar. XX. S. XXXX, trvale bytom Y., vystúpili z auta a po krátkej slovnej výmene niektorý z nich otvoril pravé zadné dvere daného vozidla a tlačili U. do vozidla, a to tak že jeden z nich U. D. chytil ľavú ruku za zápästie a druhý ho tlačil za chrbát, po tom, čo ho natlačili do vozidla, si doň sadli aj oni, chceli od U. D. mobilný telefón, pričom Z. J. U. D. povedal „Daj mi mobil a vytoč S., lebo ťa zarežem mačetou“, na čo U. D. zatelefonoval S. Y., nar. XX. O. XXXX, podal telefón Z. J., ktorý ho, šoférujúc, po krátkom rozhovore podal A. O. a ten ho neskôr vrátil U. D., ktorý následne po tom, čo vozidlo zastavilo, z neho vystúpil, na čo Z. J. a A. O. ešte prenasledovali a Z. J. mu dal aj niekoľko faciek.

Okresný súd obvinenému Z. J. podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 41 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na ustanovenie § 37 písm. h/ Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona obvineného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolaní podaných obvineným Z. J. a A. O. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 22. apríla 2014, sp. zn. 1To 16/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Námestovo z 12. novembra 2013, sp. zn. 4T 44/2013. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného Z. J. (spolu s obvineným A. O.) uznal za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 26. augusta 2012 v čase okolo 01.00 hod. na ceste č. III/5207, asi 100 metrov za značkou znamenajúcou koniec obce Lomná, v smere na obec Krušetnica, zastavili na osobnom motorovom vozidle Škoda Fabia, ev. č. E. pri U. D., nar. XX. S. XXXX, trvale bytom Y., vystúpili z auta a po krátkej slovnej výmene niektorý z nich otvoril pravé zadné dvere daného vozidla a tlačili Igora do vozidla, a to tak že jeden z nich U. D. chytil ľavú ruku za zápästie a druhý ho tlačil za chrbát, po tom čo ho natlačili do vozidla, si doň sadli aj oni, chceli od U. D. mobilný telefón, pričom Z. J. U. D. povedal „Daj mi mobil a vytoč S., lebo ťa zarežem mačetou“, na čo U. D. zatelefonoval S. Y., nar. XX. O. XXXX, podal telefón Z. J., ktorý ho, šoférujúc, po krátkom rozhovore podal A. O., neskôr ho proti jeho vôli odviezli k autobusovej zastávke na konci obce Lomná, kde mu vrátili jeho mobilný telefón. Po tom, čo vozidlo zastavilo, U. D. z neho vystúpil, na čo Z. J. a A. O. ho ešte prenasledovali a Z. J. mu dal aj niekoľko faciek, a odtiaľto sa mu následne podarilo pred nimi ujsť.

Krajský súd obvinenému Z. J. podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 a pol roka.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojej obhajkyne dovolanie z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

Obvinený v dovolaní namietol, že v konaní pred Okresným súdom Námestovo došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pričom toto pochybenie nebolo napravené ani v konaní o opravnom prostriedku na Krajskom súde v Žiline. Porušenie práva na obhajobu videl obvinený v tom, že napriek tomu, že si chcel v predmetnej veci zvoliť obhajcu, mu toto nebolo umožnené, a na otázku zákonnej sudkyne, či má obvinený obhajcu jej obvinený uviedol, že zatiaľ nemá, ale si ho vybavuje, na čo predsedníčka senátu uviedla „obhajcu nemá a ani nechce, bude sa obhajovať sám“. Obvinený pod vplyvom stresu a napätia, nakoľko sa v pozícii obvineného pred súdom nachádzal prvýkrát, nevedel, ako má reagovať a napriek tomu, že v konaní chcel byť zastúpený obhajcom, súhlasil s vykonaním hlavného pojednávania bez prítomnosti obhajcu.

Obvinený namietal, že zo strany súdu nebol náležite a spôsobom, ktorému by porozumel, poučený. Rýchle prečítanie poučenia podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona nie je možné v danom prípade pokladať za dostatočné. V prípade, ak by obvinený poučeniu riadne porozumel, požiadal by súd, aby mu obhajcu ustanovil.

Vzhľadom na uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 22. apríla 2014, sp. zn. 1To 16/2014, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v

ustanovení § 34 ods. 1 Trestného poriadku, § 258 Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok ako aj rozsudok Okresného súdu Námestovo z 12. novembra 2013, sp. zn. 4T 44/2013, a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku); dospel však k záveru, že nie je naplnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku možno uplatniť, ak v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. g/ Trestného poriadku nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Výjadrenia obvineného v priebehu konania na okresnom súde, ani jeho písomné odôvodnenie odvolania, neobsahuje žiadne také námietky, ktoré možno stotožniť s námietkami vzťahujúcimi sa na uplatnený dovolací dôvod, preto najvyšší súd na tento dôvod neprihliadal.

Nad rámec rozhodnutia najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. K takémuto porušeniu v predmetnej veci nedošlo.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že na hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Námestovo 17. septembra 2013 predsedníčka senátu poučila obvineného, (okrem iného) podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku v znení: „Ako obžalovaný máte právo vypovedať, alebo odoprieť vypovedať. K priznaniu vás nikto nesmie nútiť. Máte právo zvoliť si obhajcu. Ak nemáte prostriedky na zaplatenie obhajcu, máte právo žiadať, aby vám bol obhajca ustanovený. Máte právo žiadať, aby sa obhajca zúčastnil na vašom výsluchu a bez jeho prítomnosti nevypovedať.“ Na to obžalovaný uviedol: „Poučeniu som porozumel, nežiadam ho konkrétnejšie vysvetliť.“

Nemožno sa preto stotožniť s námietkou obvineného, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Obvinený bol v konaní viackrát riadne poučený a spôsobom, ktorému (ako sám uviedol) porozumel, pričom skutočnosť, že nevyužil svoje právo a v konaní si nezvolil obhajcu, resp. ho nežiadal ustanoviť, nie je možné uplatniť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, ani žiaden iný dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodu dovolania uplatneného obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.